

4.1 Manager natuur en recreatie

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	De manager natuur en recreatie kan werkzaam zijn bij bedrijven die zich bezig houden met beheer, aanleg en/of onderhoud van een natuur- en landschapsgebied, bedrijven in de groenvoorziening, recreatiebedrijven, waterschappen of bij aannemersbedrijven, hoveniersbedrijven en adviesbureaus. Dit kunnen zowel overheidsorganisaties, stichtingen of bedrijven uit de private sector zijn. Hij kan ook als zzp'er werken. De manager natuur en recreatie verricht zijn werkzaamheden op kantoor en op locatie. Voorbeelden van locaties waar hij zijn werkzaamheden verricht, zijn in een natuur- en landschapsgebied, openbaar groen, recreatieterrein, waterpartijen en tuin.
Typende beroepshouding	De manager natuur en recreatie heeft een klant- en publieksgerichte opstelling en is ondernemend en initiatiefrijk. Hij anticipeert tijdig op zich voordoende situaties en weet waar de prioriteiten liggen in de werkvoorbereiding en uitvoering. Daarnaast heeft hij een organisatorische, coachende en motiverende houding. Hij is integer en toont zich een betrouwbare partner zowel intern als extern.
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 4
Rol en verantwoordelijkheden	De manager natuur en recreatie heeft een organisatorische, coördinerende, controlerende en aansturende rol. Afhankelijk van de omvang en het soort bedrijf zal de functie meer of minder gericht zijn op werkvoorbereiding of uitvoering danwel een combinatie van beide. De manager natuur en recreatie werkt zelfstandig zonder tussentijds verantwoording af te leggen aan zijn leidinggevende. Zijn leidinggevende heeft wel de eindverantwoordelijkheid. De manager natuur en recreatie is in het algemeen verantwoordelijk voor de organisatie en de kwaliteit van het werk volgens opdrachtspecificaties, alsmede de snelheid waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd. Hij kiest wat prioriteit heeft. Hij is verantwoordelijk voor de verdeling van werkzaamheden in overleg met medewerkers en zijn leidinggevende. Hij is er verantwoordelijk voor dat de werkzaamheden voldoen aan de gestelde wet- en regelgeving en voor het naleven van procedures en (veiligheids)voorschriften door werknemers. Verder draagt hij budgetverantwoordelijkheid voor bepaalde bestedingen. Hier geldt dat per situatie of per project een grensbedrag is vastgesteld, cq. een begroting is opgesteld. Hij legt hiervoor verantwoording af aan zijn leidinggevende. De manager natuur en recreatie voert overleg met opdrachtgevers, onderaannemers en bespreekt de voortgang van het werk met de medewerkers. Hij rapporteert over de voortgang van het werk aan zijn leidinggevende. Indien de manager natuur en recreatie meewerkt in de uitvoering, is hij verantwoordelijk voor zijn eigen werk.
Complexiteit	De manager natuur en recreatie heeft een diversiteit aan werkzaamheden. Elk project/opdracht wordt gecompliceerd door verschillende omstandigheden. Standaardwerkwijzen worden gecombineerd en werkzaamheden worden dan op basis van inzichten in de werkuitsvoering uitgevoerd. De manager natuur en recreatie houdt bij zijn werkzaamheden rekening met en speelt in op wisselende bedrijfssituaties, werkzaamheden, werkomstandigheden en eisen van opdrachtgevers. Hij stemt verschillende factoren op elkaar af, maakt afwegingen en stelt prioriteiten. Het gaat hierbij onder meer om het verloop van de werkzaamheden, veiligheid van zichzelf, medewerkers en omgeving, beschikbare tijd en middelen, seizoen- en weersomstandigheden, wet- en regelgeving en de kostprijs. Het verkrijgen van betrokkenheid van medewerkers bij kwaliteitszorg en het naleven van regels en afspraken is een complex geheel. De manager natuur en recreatie staat voor de opgave om in te spelen op onvoorziene (omgevings)factoren. Dit vraagt om snelle oplossingen die zo min mogelijk extra tijd of geld kosten. Hij staat voor de opgave om een adequate inschatting van de situatie te maken en voorstellen te doen of de werkzaamheden moeten doorgaan of dat er naar andere oplossingen gezocht moet worden. Hij anticipeert op een manier waardoor het afbreukrisico voor het bedrijf het laagst is en een zo optimaal mogelijke voortgang van de werkzaamheden wordt bewerkstelligd.

Wettelijke beroepsvereisten	Nee
Branche vereisten	Nee
Nederlands en (moderne) vreemde talen, rekenen en wiskunde	<p>In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 3F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.</p> <p>De beroepseisen ten aanzien van een (moderne) vreemde taal (of talen) zijn beschreven in deel C van dit dossier. Het betreft MVT naar keuze en MVT naar keuze.</p>

2.1 Manager natuur en recreatie

Kerntaak 1 Ontwikkelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan

Proces-competentie-matrix Manager natuur en recreatie

Kerntaak 1 Ontwikkelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
1.1	Inventariseert wensen inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan														X				X		
1.2	Voert inventarisatie van terrein en omgeving uit											X		X							
1.3	Stelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan op					X	X				X	X				X			X		
1.4	Presenteert inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan								X	X									X		

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Manager natuur en recreatie

Kerntaak 1 Ontwikkelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan			
1.1 werkproces: Inventariseert wensen inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan			
Omschrijving	De manager natuur en recreatie inventariseert de wensen van de opdrachtgever voor het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan. Op basis hiervan zoekt hij naar de benodigde informatie om de wensen van de opdrachtgever om te zetten in een inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan.		
Gewenst resultaat	De wensen van de opdrachtgever zijn geïnterpreteerd. Benodigde gegevens om wensen van de opdrachtgever om te zetten in een inrichtings-, onderhouds en/of beheersplan zijn verzameld.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Onderzoeken	<ul style="list-style-type: none"> Informatie achterhalen 	Hij verzamelt op basis van de wensen relevante gegevens via verschillende bronnen zodat hij voldoende relevante gegevens heeft om de wensen van de opdrachtgever om te kunnen zetten in een inrichtings-, onderhouds en/of beheersplan.	<ul style="list-style-type: none"> Communiceren in moderne vreemde taal Informatie verzamelen Kennis van basisprincipes van communicatie Omgaan met klanten Onderzoeken van behoeften Toepassen van vakkennis Vaardig in het gebruik van informatiebronnen
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> Behoeften en verwachtingen achterhalen 	Hij inventariseert actief de wensen van de opdrachtgever zodat hij gericht de benodigde gegevens kan gaan verzamelen.	

Kerntaak 1 Ontwikkelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan			
1.2 werkproces: Voert inventarisatie van terrein en omgeving uit			
Omschrijving	De manager natuur en recreatie inventariseert terrein en omgeving waar de werkzaamheden plaats moeten vinden. Hij onderzoekt de mogelijkheden van het terrein en de omgeving en signaleert de mogelijke knelpunten in relatie tot de wensen van de opdrachtgever en de verzamelde informatie.		
Gewenst resultaat	Mogelijkheden en knelpunten van het terrein en de omgeving zijn bekend.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij inventariseert het terrein en de omgeving en ziet wat belangrijke informatie is zodat hij de mogelijkheden en knelpunten van het terrein en de omgeving in kaart kan brengen.	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren van gegevens Kennis en toepassen van onderzoeken gerelateerd aan inventarisatie van terrein en omgeving Kennis van de bodem en grondsoorten Kennis van flora en fauna Kennis van omgeving Kennis van terreinen Toepassen van ruimtelijk en/of bouwtechnisch inzicht
Analyseren	<ul style="list-style-type: none"> Informatie genereren uit gegevens Conclusies trekken 	Hij overlegt over de inhoud van het inrichtings-, onderhouds en/of beheersplan met de opdrachtgever, vertegenwoordigers van betrokken organisaties, grondeigenaren en belangengroepen en hij schakelt bij twijfel zijn leidinggevende in zodat alle belanghebbenden actief bij de opstelling van het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan betrokken zijn.	

Kerntaak 1 Ontwikkelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan**1.3 werkproces: Stelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan op**

Omschrijving	De manger natuur en recreatie stelt een inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan op en eventuele onderliggende deelplannen, waarbij hij rekening houdt met de consequenties voor de omgeving, het beschikbare budget en faciliteiten en met inachtneming van de relevante wet- en regelgeving. Hij neemt de wensen van de opdrachtgever en de verzamelde informatie. Hij werkt binnen de mogelijkheden en de beperkingen van het terrein en de omgeving. Daarnaast stelt hij de gewenste maatregelen vast, gericht op verandering, behoud of onderhoud. Hij overlegt tijdens het opstellen van het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan met de opdrachtgever, vertegenwoordigers van betrokken organisaties, grondeigenaren en belangengroepen. Hij legt directe verantwoording af aan zijn leidinggevende.		
Gewenst resultaat	Er is een inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan gebaseerd op de wensen van de opdrachtgever, trends en ontwikkelingen en de verzamelde informatie. Op basis van het plan kan het terrein adequaat ingericht en/of onderhouden worden.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">AfstemmenAnderen raadplegen en betrekken	Hij overlegt over de inhoud van het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan met de opdrachtgever, vertegenwoordigers van betrokken organisaties, grondeigenaren en belangengroepen en hij schakelt bij twijfel zijn leidinggevende in zodat alle belanghebbenden actief bij de opstelling van het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan betrokken zijn.	<ul style="list-style-type: none">Analyseren van gegevensCommuniceren met opdrachtgevers en overige betrokkenenConsumentengedragCreatief denkenKennis van basisprincipes van communicatieKennis van de inhoud van een inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplanKennis van financiële aspecten van de organisatieKennis van flora en faunaKennis van gesprekstechniekenKennis van procedures en voorschriftenKennis van terrein en omgevingKennis van trends en ontwikkelingenKennis van vaktermen
Ethisch en integer handelen	<ul style="list-style-type: none">Omgevingsverantwoord handelen	Hij houdt bij het opstellen van het plan rekening met de consequenties voor de omgeving zodat het terrein en de omgeving op een omgevingsverantwoorde manier ingericht en/of onderhouden zal worden.	
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none">Correct formulerenVlot en bondig formuleren	Hij formuleert het plan kernachtig waarbij hij correcte spelling en grammatica gebruikt zodat het plan juist geïnterpreteerd kan worden.	
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none">Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwendenVakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij combineert alle verzamelde informatie en komt tot een passend inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan inclusief tekeningen, waarin maatregelen, gericht op veranderingen, behoud of onderhoud opgenomen zijn en waarin rekening is gehouden met het beschikbare budget, wet en regelgeving en faciliteiten zodat op basis van dit plan het terrein adequaat ingericht, onderhouden en/of beheerst kan worden.	

Kerntaak 1 Ontwikkelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan				
1.3 werkproces: Stelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan op				
Creëren en innoveren	<ul style="list-style-type: none"> Vernieuwend en creatief handelen 	Hij past in het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan nieuwe inzichten, trends en ontwikkelingen toe zodat het plan als vernieuwend wordt ervaren.	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van wet- en regelgeving Maken van tekeningen behorende bij een inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan Schrijven Toepassen van geografische informatie systemen Voorcalculaties 	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten bij behoeften en verwachtingen 	Hij stelt het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan op zodat het zoveel mogelijk aan de verwachtingen en wensen van de klant voldoet.		

Kerntaak 1 Ontwikkelt inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan			
1.4 werkproces: Presenteert inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan			
Omschrijving	De manager natuur en recreatie presenteert het uiteindelijke inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan, mondeling en/of schriftelijk, aan de betrokkenen. Hij zorgt ervoor dat de opdrachtgever en belanghebbenden instemmen met het plan. Hij stelt het plan zonodig bij.		
Gewenst resultaat	Inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan is gepresenteerd aan opdrachtgever en belanghebbenden en deze hebben hiermee ingestemd.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Overtuigen en beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> • Overeenstemming nastreven 	Hij legt het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan voor aan betrokkenen, neemt bezwaren serieus, zoekt daarvoor een oplossing en zorgt uiteindelijk voor instemming van alle betrokken partijen.	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceren in moderne vreemde taal • Communiceren met opdrachtgevers en overige betrokkenen • Interactief spreken • Kennis en toepassen van presentatietechnieken • Kennis van basisprincipes van communicatie • Kennis van gesprekstechnieken • Omgaan met klanten • Toepassen van communicatiemiddelen
Presenteren	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk uitleggen en toelichten • Kernachtig communiceren 	Hij licht het plan kernachtig en op een duidelijke manier toe en controleert of zijn betoog helder is overgekomen zodat het voor betrokkenen helder is hoe het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan opgesteld is.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> • "Klant"-tevredenheid in de gaten houden 	Hij controleert of hij met het inrichtings-, onderhouds- en/of beheersplan aan de verwachtingen van de klant voldaan heeft en hij neemt eventuele opmerkingen serieus zodat de klant tevreden is met het opgestelde plan.	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving

Proces-competentie-matrix Manager natuur en recreatie

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
2.1	Stelt werkplan op					x					x	x														x
2.2	Organiseert mensen, materialen en middelen					x												x			x					
2.3	Maakt en bewaakt planning	x	x			x												x				x				
2.4	Begeleidt medewerkers op vaktechnisch gebied		x	x		x						x														
2.5	Zorgt voor informatie naar en ontwikkeling van medewerkers		x			x				x																
2.6	Bewaakt uitvoeringsbudget	x				x					x															x
2.7	Bewaakt uitvoering kwaliteitsbeleid		x			x					x									x						
2.8	Acquireert							x	x										x						x	
2.9	Voert werkzaamheden uit					x						x	x													
2.10	Leverd werk op									x				x												x

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Manager natuur en recreatie

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving			
2.1 werkproces: Stelt werkplan op			
Omschrijving	De manager natuur en recreatie stelt een werkplan op. Hij legt hierin de doelstelling, het moment van aanvang en het verwachte moment van oplevering vast. Tevens beraamt hij de kosten van zijn project. Hij voert hiertoe kostenberekeningen uit. Hij bepaalt in het werkplan de inzet van medewerkers en de benodigde inzet van werktuigen, materiaal en materieel. Hij vertaalt de geldende wet- en regelgeving naar de werkuitlevering en bepaalt de methode van werken. Hij overlegt bij de opstelling van het werkplan met collega's en leidinggevende over de op te nemen werkzaamheden in het plan.		
Gewenst resultaat	Duidelijk werkplan waar alle benodigde informatie in staat over de planning, organisatie en kosten van het project.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> Afstemmen 	Hij overlegt over de inhoud van het werkplan met collega's en leidinggevende om de benodigde informatie te verzamelen voor zijn werkplan zodat het plan afgestemd is met de betrokkenen.	<ul style="list-style-type: none"> Communiceren met collega's en leidinggevende Hanteren van correct taalgebruik Kennis en toepassen van kostenberekeningen Kennis van benodigde inzet aan mensen, materialen en middelen voor activiteiten in de natuur en leefomgeving Kennis van kwaliteitsmanagement Kennis van machines, materialen, werktuigen, apparatuur en gereedschappen Kennis van projectfasen Kennis van vaktermen Kennis van verschillende werkmethoden in de natuur en leefomgeving Kennis van wet- en regelgeving Lezen van tekening/bestek Vastleggen van gegevens
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none"> Correct formuleren Vlot en bondig formuleren 	Hij formuleert het plan kernachtig waarbij hij correcte spelling en grammatica gebruikt zodat het plan voor iedereen duidelijk is.	
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij beschrijft in het werkplan de doelen, moment van aanvang en verwachte moment van oplevering, de inzet van medewerkers, eventuele aannemers, werktuigen, materiaal en materieel, de werkmethoden met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving; hij stelt de projectfasen vast zodat er een werkplan wordt gerealiseerd waarin de doelen, de planning en de organisatie van het project op een duidelijke en haalbare manier beschreven worden.	
Bedrijfsmatig handelen	<ul style="list-style-type: none"> Financieel bewustzijn tonen 	Hij weet wat de financiële consequenties zijn van zijn werkplan zodat hij een realistische kostenberaming van zijn project kan maken, hij hiertoe kostenberekeningen uitvoert en deze binnen het budget passen.	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving**2.2 werkproces: Organiseert mensen, materialen en middelen**

Omschrijving	De manager natuur en recreatie organiseert mensen, materialen en middelen. Hij organiseert de inzet van de aannemer(s), van mankracht, werktuigen, materieel en materialen en de benodigde middelen. Hij vraagt vergunningen/subsidies aan en maakt de benodigde meldingen.		
Gewenst resultaat	Werkzaamheden kunnen volgens plan aanvangen en uitgevoerd worden.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">Afstemmen	Hij legt plannen eerst voor aan zijn leidinggevende voordat hij overgaat tot de uitvoering.	<ul style="list-style-type: none">Kennis van meldingenKennis van organiserenKennis van plannenKennis van subsidiesKennis van vergunningenKennis van wet- en regelgevingToepassen basisprincipes van communicatie
Plannen en organiseren	<ul style="list-style-type: none">Mensen en middelen organiseren	Hij stelt de mensen, materialen en middelen vast die nodig zijn om het werk uit te voeren en zorgt voor het regelen hiervan zodat de werkzaamheden volgens plan kunnen aanvangen.	
Instructies en procedures opvolgen	<ul style="list-style-type: none">Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	Hij kent de wettelijke richtlijnen die gelden voor het werk en past deze richtlijnen toe, hiertoe maakt hij de benodigde meldingen en vraagt de benodigde vergunningen en subsidies aan.	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving

2.3 werkproces: Maakt en bewaakt planning

Omschrijving	De manager natuur en recreatie inventariseert in overleg de werkzaamheden en maakt op basis daarvan in overleg een werkplanning, hierbij houdt hij rekening met onvoorziene/onverwachte omstandigheden en herzielt de planning zonodig. Hij zorgt hierbij voor een goede verdeling van de werkzaamheden onder de medewerkers, rekening houdend met de kwaliteiten van de medewerkers. Hij zorgt dat de werkzaamheden verlopen volgens de planning. Hij signaleert knelpunten in de planning en doet verbetervoorstellen. Hij schakelt indien nodig zijn leidinggevende in.		
Gewenst resultaat	Een reële planning. Er wordt gewerkt volgens de planning.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Beslissen en activiteiten initiëren	<ul style="list-style-type: none">• Beslissingen nemen• Op eigen initiatief handelen• Acties en activiteiten initiëren	Hij beslist, binnen zijn bevoegdheden, bij het zich voordoen van onverwachte/onvoorziene omstandigheden of werkzaamheden moeten doorgaan of dat er naar een andere oplossing gezocht moet worden, zodat het afbreukrisico voor het bedrijf het laagst is en de voortgang van de werkzaamheden zo optimaal mogelijk blijft. Hij zorgt ervoor dat de planning wordt gerealiseerd en lost, binnen de eigen bevoegdheden, problemen en knelpunten in de planning op zodat een reële planning aanwezig is.	<ul style="list-style-type: none">• Beslisvaardigheid• Informatie overdragen• Initiatief nemen• Inschattingvaardigheid• Kennis en toepassen van planningstechnieken• Organisatiestructuren• Stressbeheersing• Toepassen basisprincipes van communicatie
Aansturen	<ul style="list-style-type: none">• Taken delegeren	Hij wijst taken toe aan de medewerkers waarbij hij rekening houdt met de kwaliteiten van de medewerkers zodat er een evenwichtige werkbelasting ontstaat.	
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">• Afstemmen• Proactief informeren	Hij overlegt met de leidinggevende over de op te stellen planning en geeft tijdig aan wanneer knelpunten in de planning zich voordoen zodat de leidinggevende op de hoogte blijft van de planning en de voortgang hiervan.	
Plannen en organiseren	<ul style="list-style-type: none">• Activiteiten plannen• Tijd indelen• Mensen en middelen organiseren• Voortgang bewaken	Hij is in staat om een goede, reële (tijds)planning op te stellen, hierbij de mensen en middelen te organiseren en de voortgang van de planning te bewaken zodat de werkzaamheden volgens planning uitgevoerd worden.	
Omgaan met verandering en aanpassen	<ul style="list-style-type: none">• Aanpassen aan veranderde omstandigheden	Hij aanvaardt (onverwachte) wijzigingen in de planning door onder andere verandering in personele bezetting, extra werkzaamheden en weersomstandigheden, zonder de	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving

2.3 werkproces: Maakt en bewaakt planning
--

		opgestelde doelstellingen uit het oog te verliezen waarbij hij rustig reageert en de planning hierop aanpast.	
--	--	---	--

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving

2.4 werkproces: Begeleidt medewerkers op vaktechnisch gebied

Omschrijving	De manager natuur en recreatie stuurt de medewerkers aan bij de uitvoering van de werkzaamheden en houdt toezicht op de uitvoering. Hij geeft instructie en uitleg aan collega's en staat open voor vragen. Hij stimuleert en motiveert medewerkers en ziet er op toe dat er gewerkt wordt volgens afspraken, richtlijnen en procedures. In overleg met zijn leidinggevende spreekt hij, in zijn directe werkomgeving, medewerkers aan op hun gedrag en houding. Hij lost problemen in zijn directe werkomgeving op. Hij bevordert een goede sfeer in het team.		
Gewenst resultaat	Medewerkers weten welke taken ze moeten uitvoeren en hoe deze uitgevoerd moeten worden. Medewerkers werken conform opdracht, voorschriften, procedures en heersende waarden en normen.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aansturen	<ul style="list-style-type: none"> Instructies en aanwijzingen geven Functioneren van mensen controleren Richting geven 	Hij geeft duidelijke instructies en aanwijzingen over hoe taken uitgevoerd dienen te worden zodat de medewerkers weten wat de doelen zijn en wat ieders rol is. Daarnaast houdt hij in de gaten of de medewerkers functioneren volgens de gemaakte afspraken, procedures en richtlijnen en corrigeert de medewerkers indien nodig, zodat efficiënt en effectief gewerkt wordt.	<ul style="list-style-type: none"> Activeren Communiceren in moderne vreemde taal Demonstreren van vaardigheden Informatie overdragen Instrueren Kennis van gesprekstechnieken Kennis van het eigen vak Kennis van non-verbale communicatiesignalen Motiveren Probleemoplossend vermogen Teamstructuren Toepassen basisprincipes van communicatie
Begeleiden	<ul style="list-style-type: none"> Motiveren 	Hij lost problemen in de directe werkomgeving op, motiveert de medewerkers en zorgt ervoor dat ze met enthousiasme en een positieve instelling werken zodat opgestelde doelstellingen gehaald worden.	
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken Bevorderen van de teamgeest 	Hij overlegt over de te nemen maatregelen met zijn leidinggevende als hij niet tevreden is over de houding en het gedrag van medewerkers in zijn directe omgeving. Daarnaast zorgt hij voor een goede sfeer in het team, met het oog op een goed functioneren van het team.	
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> Expertise delen 	Hij draagt kennis en expertise op begrijpelijke wijze aan anderen over, toont in de praktijk hoe dingen aangepakt worden en beantwoordt vragen over het vakspecialisme adequaat.	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving**2.5 werkproces: Zorgt voor informatie naar en ontwikkeling van medewerkers**

Omschrijving	De manager natuur en recreatie informeert medewerkers binnen het bedrijf over zaken die het bedrijfsbeleid van het bedrijf aangaan, over (technische) ontwikkelingen en over het gebruik en de consequenties van het werken met bepaalde arbeidsmiddelen en materialen (werken volgens Arbo-richtlijnen). Hij maakt medewerkers daarbij duidelijk wat van hen wordt verwacht en wat hun eventuele rechten en plichten zijn. Hij houdt in overleg met zijn leidinggevende de ontwikkeling van medewerkers in de gaten.		
Gewenst resultaat	Medewerkers binnen het bedrijf worden structureel geïnformeerd en voorgelicht over wat van hen verwacht wordt en wat hen te wachten staat.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aansturen	<ul style="list-style-type: none">Instructies en aanwijzingen geven	Hij geeft duidelijk aanwijzingen aan medewerkers, zodat zij weten wat er van hen wordt verwacht en wat hen te wachten staat.	<ul style="list-style-type: none">BegeleidenInformatie overdragenInstructie gevenKennis van arbeidsrechtKennis van arbo-wetgeving
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">Proactief informeren	Hij informeert medewerkers over zaken die het bedrijfsbeleid aangaan, over (technische) ontwikkelingen en over het gebruik en de consequenties van het werken met bepaalde arbeidsmiddelen en materialen (werken volgens Arbo-richtlijnen), zodat zij structureel geïnformeerd en voorgelicht zijn.	<ul style="list-style-type: none">Kennis van competentieontwikkeling bij medewerkers
Presenteren	<ul style="list-style-type: none">Duidelijk uitleggen en toelichten	Hij licht medewerkers begrijpelijk en correct voor, zodat zij de boodschap begrijpen.	<ul style="list-style-type: none">Kennis van de eigen organisatieKennis van didactiekSpreeken

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving

2.6 werkproces: Bewaakt uitvoeringsbudget

Omschrijving	De manager natuur en recreatie controleert en bewaakt de vastgestelde begroting en budgetten en neemt op basis hiervan zonedig maatregelen. Hij administreert de financiële gegevens van het project en handelt in overleg met zijn leidinggevende schadeclaims af.		
Gewenst resultaat	De werkzaamheden worden binnen het beschikbare budget uitgevoerd. Schadeclaims zijn goed afgehandeld. Er is een goede financiële administratie.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Beslissen en activiteiten initiëren	<ul style="list-style-type: none">Op eigen initiatief handelen	Hij neemt maatregelen om de financiële situatie van het project bij te sturen wanneer dit noodzakelijk is zodat het project binnen het beschikbare budget blijft.	<ul style="list-style-type: none">Analyseren van financiële informatieCommuniceren met leidinggevendeInvullen van schadeformulierenKennis en lezen van budgetten, begrotingenVastleggen van gegevens
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">Anderen raadplegen en betrekken	Hij overlegt met zijn leidinggevende wanneer hij een schadeclaim moet afhandelen zodat deze op een juiste manier afgehandeld wordt.	
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none">Nauwkeurig en volledig rapporteren	Hij zorgt voor het accuraat registreren van de financiële gegevens zodat er een goede financiële administratie gevoerd wordt.	
Bedrijfsmatig handelen	<ul style="list-style-type: none">Financieel bewustzijn tonen	Hij maakt gebruik van financiële informatie als begrotingen en budgetten om de financiën van het project te blijven volgen zodat het project binnen het beschikbare budget blijft.	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving**2.7 werkproces: Bewaakt uitvoering kwaliteitsbeleid**

Omschrijving	De manager natuur en recreatie past de zorgsystemen toe. Hij informeert de medewerkers en bewaakt of er wordt gewerkt volgens de geldende zorgsystemen. Hij houdt administratie bij en levert informatie voor aanpassingen en het ontwikkelen van het systeem aan de beheerder of betrokkenen. Hij formuleert verbetervoorstellen.		
Gewenst resultaat	De medewerkers zijn op de hoogte van en werken volgens de geldende zorgsystemen. Signalen voor verbetering van het zorgsysteem worden vertaald in verbetervoorstellen. Kwaliteitsdoelen worden gehaald.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aansturen	<ul style="list-style-type: none">Functioneren van mensen controlerenRichting geven	Hij informeert de medewerkers over de doelen van de zorgsystemen en maakt afspraken over naleving, zodat de medewerkers werken volgens de zorgsystemen.	<ul style="list-style-type: none">AdministrerenControlerenInformatie overdragenKennis van de organisatieKennis van kwaliteitsmanagementKennis van zorgsystemenLezenReflecterenSchrijvenSpoken
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">Proactief informeren	Hij informeert de betrokkenen over het systeem, procedures en werkinstructies op het gebied van zorgsystemen.	
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none">Nauwkeurig en volledig rapporterenVlot en bondig formuleren	Hij houdt administratie bij en levert nauwkeurige en volledige documentatie voor aanpassingen en het ontwikkelen van het zorgsysteem aan betrokkenen en schrijft duidelijke, kernachtig geformuleerde verbetervoorstellen, zodat verbeter suggesties adequaat worden verwoord.	
Kwaliteit leveren	<ul style="list-style-type: none">Kwaliteits- en productiviteitsnormen formuleren	Hij bewaakt de kwaliteit van het werk aan de hand van de geldende zorgsystemen, zodat de gestelde kwaliteitsdoelen worden behaald.	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving

2.8 werkproces: Acquireert

Omschrijving	De manager natuur en recreatie benadert (potentiële) klanten. In het gesprek met de (potentiële) klant onderzoekt hij of de klant voor de onderneming interessant is. Wanneer hij de klant als passend kwalificeert, brengt hij de onderneming, het producten- en/of het dienstenaanbod van de onderneming onder de aandacht van de klant. Hij overtuigt de (potentiële) klant van de voordelen van de onderneming en het producten- en/of dienstenaanbod en komt met de klant tot vervolgacties.		
Gewenst resultaat	Inschatting van belang van de klant voor de onderneming. De klant heeft een realistisch en positief beeld van de organisatie en producten- en/of dienstenaanbod. Er wordt voldoende geacquireerd om de continuïteit van de onderneming te waarborgen.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Relaties bouwen en netwerken	<ul style="list-style-type: none"> Relaties opbouwen met mensen 	Hij benadert actief (potentiële) klanten met het oog op het binnenhalen van nieuwe klanten/opdrachten.	<ul style="list-style-type: none"> Argumenteren Initiatief nemen Kennis van basisprincipes van communicatie Kennis van de eigen organisatie Kennis van doelgroepen Kennis van marktonderzoeksmethoden Kennis van omgangsvormen Kennis van promotie-activiteiten Netwerkvaardigheid Onderzoeksvaardigheden Reflecteren Relatiebeheer Schrijven Spreekvaardigheid Spreeken Vertalen van behoeften naar de eigen situatie Zichzelf presenteren
Overtuigen en beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> Indruk maken op anderen 	Hij maakt een krachtige, positieve indruk op de (potentiële) klant zodat de (potentiële) klant een positief beeld heeft van de voordelen van de onderneming, het product- en/of dienstenaanbod.	
Ondernemend en commercieel handelen	<ul style="list-style-type: none"> Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren 	Hij ziet en onderkent kansen om nieuwe klanten aan zich te binden zodanig dat de continuïteit van de onderneming door voldoende opdrachten binnen te halen gewaarborgd wordt.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> Behoeften en verwachtingen achterhalen 	Hij achterhaalt de behoeften van een klant en bekijkt ze in relatie tot dat wat de organisatie te bieden heeft teneinde het belang van de (potentiële) klant voor de onderneming in te kunnen schatten.	

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving

2.9 werkproces: Voert werkzaamheden uit

Omschrijving	De manager natuur en recreatie voert uitvoerende werkzaamheden uit. Hij werkt zelf mee bij de uitvoering van allerlei uitvoerende werkzaamheden in de natuur en leefomgeving. Hij onderhoudt, legt aan en/of beheert een natuur- en landschapsgebied, openbaar groen, recreatieterrein, waterpartijen en tuinen. Hij gebruikt de juiste materialen, machines en gereedschappen bij de werkzaamheden. Hij stemt de uitvoerende en aansturende taken op elkaar af. Zonodig doet hij dit in overleg met zijn leidinggevende.		
Gewenst resultaat	De werkzaamheden zijn uitgevoerd. Zijn uitvoerende werkzaamheden zijn zo afgestemd dat de werkuitvoering effectief en efficiënt plaatsvindt.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">Afstemmen	Hij stemt de uitvoerende versus aansturende taken op elkaar af en overlegt dit met zijn leidinggevende zodat de werkuitvoering effectief en efficiënt plaats vindt.	<ul style="list-style-type: none">Afstemmen uitvoerende taken en aansturende takenCommuniceren met leidinggevendeKennis en toepassen van machines, werktuigen, apparatuur en gereedschappen
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none">Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwendenVakspecifieke mentale vermogens aanwendenVakspecifieke fysieke kwaliteiten tonen	Hij voert de uitvoerende werkzaamheden uit in relatie tot het aanleggen en onderhouden van natuur en leefomgeving, hij doet dit snel en bedreven, gebruikt zijn specifieke kennis en vaardigheden en toont fysieke kracht teneinde alle aspecten van de uitvoering te bezitten.	<ul style="list-style-type: none">Kennis van de werkzaamheden voor natuur- en leefomgevingLezen van tekening en/of bestek
Materialen en middelen inzetten	<ul style="list-style-type: none">Materialen en middelen doeltreffend gebruikenGeschikte materialen en middelen kiezen	Hij is op de hoogte van de materialen en middelen die in de natuur en leefomgeving gebruikt worden bij de werkzaamheden en maakt op basis van de uit te voeren werkzaamheden de juiste keuze voor de materialen en middelen die hij wil inzetten en gebruikt deze op de juiste wijze.	<ul style="list-style-type: none">Toepassen van (persoonlijke) veiligheidsvoorzieningenToepassen van uitvoeringstechnieken

Kerntaak 2 Draagt zorg voor de uitvoering van het werk in natuur en leefomgeving**2.10 werkproces: Levert werk op**

Omschrijving	De manager natuur en recreatie levert het werk op. Hij nodigt hierbij betrokkenen uit. Hij controleert samen met betrokkenen of het werk conform bestek of (contract)afspraken uitgevoerd is. Hij voert nacalculatie uit.		
Gewenst resultaat	Werk is conform bestek of (contract)afspraken opgeleverd.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Presenteren	<ul style="list-style-type: none">Kernachtig communiceren	Hij presenteert het opgeleverde werk aan de uitgenodigde betrokkenen in een krachtig, samenvattend betoog.	<ul style="list-style-type: none">Interactief sprekenKennis en lezen van bestekKennis en toepassen van presentatietechniekenNacalculatieToepassen van communicatiemiddelen
Analyseren	<ul style="list-style-type: none">Gegevens controleren en aannames toetsen	Hij toetst samen met betrokkenen of het werk conform bestek of (contract)afspraken uitgevoerd is zodat het project conform deze normen opgeleverd wordt.	
Bedrijfsmatig handelen	<ul style="list-style-type: none">Financieel bewustzijn tonen	Hij maakt gebruik van de beschikbare financiële informatie en zijn financiële kennis en voert met behulp hiervan nacalculatie uit om te controleren of het werk binnen het budget is opgeleverd.	